

Groningers positief over sociale contacten in de woonbuurt

Sociale betrokkenheid, ofwel sociale cohesie, is een belangrijke eigenschap voor een leefbare woonomgeving. Zo blijkt dat hoe meer sociale contacten mensen hebben, hoe beter ze hun leefsituatie ervaren (Boelhouwer, 2013). Sociale cohesie is direct van invloed op de ervaren leefbaarheid in de eigen woonomgeving. Hoe is het in de provincie Groningen gesteld met de contacten en binding tussen buurtbewoners? En zijn er verschillen tussen groepen bewoners, zoals jongeren en ouderen? Of tussen regio's? Een uitvraag onder circa 2.000 Groningers biedt inzichten.

In het kort

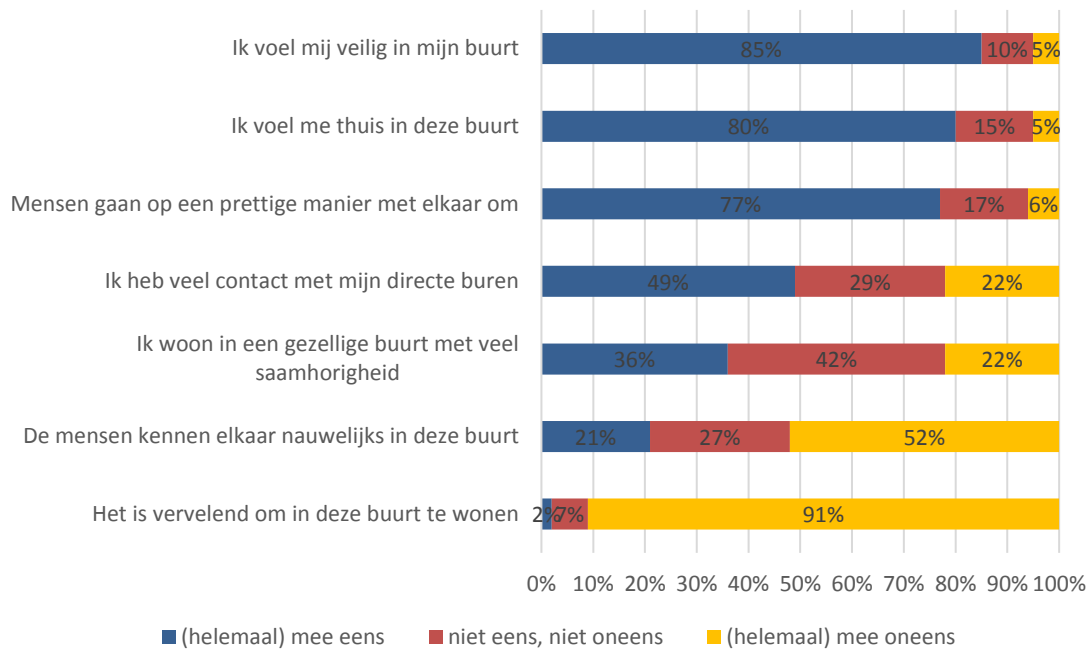
- Het Groninger Panel is over het algemeen zeer positief over de sociale contacten in de buurt. Zo geeft meer dan 80% aan zich thuis en veilig te voelen in de eigen buurt.
- Op de schaal score 'sociale cohesie in de woonbuurt' scoort Groningen gemiddeld een 6,5. Dit is vergelijkbaar met de score in 2013 (6,7).
- De helft van de Groningers heeft een relatief sterke sociale binding. Deze binding is vooral sterk onder plattelanders, mensen geboren en getogen in de provincie en mensen met een koopwoning.
- Gemiddeld geven bijna 3 op de tien Groningers aan zich wel eens eenzaam te voelen (28%). Dit ligt onder het landelijk gemiddelde (bijna 40%) (RIVM, 2012).

Sociale contacten in de eigen woonomgeving

Goede sociale contacten zijn belangrijk voor mensen, ze dragen onder meer bij aan een prettige leefsituatie en goede gezondheid. Om de mate van sociale contacten in de woonbuurt te meten, hebben we de leden van het Groninger Panel enkele stellingen voorgelegd die betrekking hebben op de sociale verbondenheid in de buurt. Het Groninger Panel is over het algemeen zeer positief over de sociale contacten in de buurt. Zo geeft meer dan 80% aan zich thuis en veilig te voelen in de eigen buurt. Ook geven de meeste Groningers aan dat mensen in hun buurt op een prettige manier met elkaar omgaan (77%). De helft van de panelleden heeft veel contact met de directe buren. Daarentegen zegt bijna een kwart dat ze weinig contact hebben met bewoners uit de buurt en ook geeft een even zo groot deel aan dat ze niet in een buurt wonen waar veel saamhorigheid is (beide 22%). Eén op de vijf Groningers geeft aan dat de mensen in de buurt elkaar nauwelijks kennen.

Wat opvalt is dat vooral jongvolwassenen (18-34 jaar) zich minder thuis voelen in de eigen woonbuurt dan de oudere leeftijdsgroepen; 75% van de 18-34 jarigen is het volledig eens met deze stelling, tegenover 84% van de 50-plussers. Ditzelfde beeld zien we voor de stelling 'ik heb veel contact met mijn directe buren'; 40% van de jongvolwassenen is het hiermee eens tegenover 55% van de 50-plussers.

Figuur 1. Sociale cohesie in de buurt, stellingen (%)

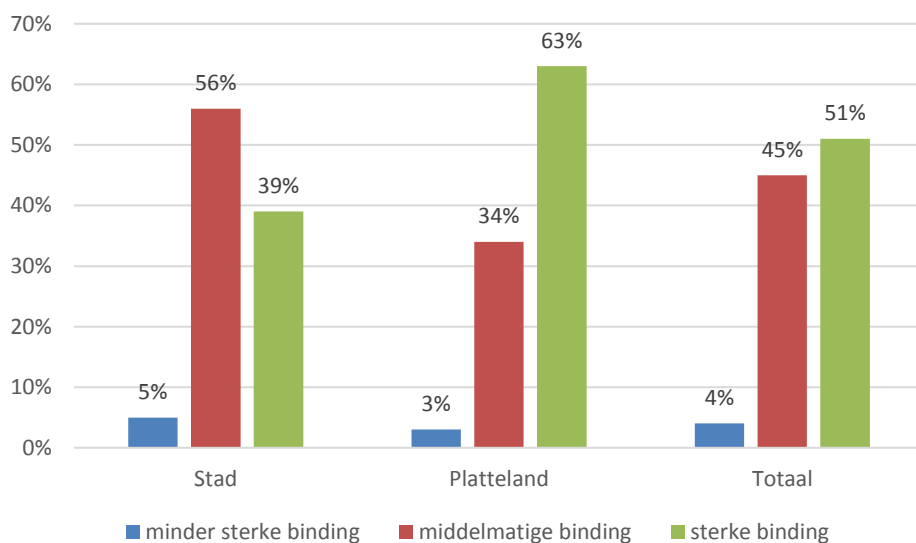
Maken we een vergelijking met 2013, toen het Groninger Panel enkele vergelijkbare stellingen voorgelegd kreeg, dan valt op dat Groningers nu over het algemeen iets positiever oordelen over de sociale contacten in de eigen woonomgeving. Panelleden geven nu iets vaker aan zich thuis en veilig te voelen in de eigen woonbuurt. Een vergelijkbaar beeld zien we in de antwoorden op de stelling 'mensen gaan op een prettige manier met elkaar om'. In 2016 is 77% van de inwoners het hiermee eens, in 2013 was dat 48%. Verder gaf in 2013 21% van de panelleden aan in een gezellige buurt te wonen met veel saamhorigheid, in 2016 is dit 36%.

Sterke of minder sterke sociale binding?

Op basis van vier stellingen (mensen kennen elkaar nauwelijks; mensen gaan op een prettige manier met elkaar om; gezellige buurt waar veel saamhorigheid is; thuis voelen in de buurt) is de samengestelde schaalscore 'sociale cohesie in de woonbuurt' berekend. Deze schaalscore loopt van 0 tot 10, waarbij een hogere score overeenkomt met een positiever oordeel over de sociale cohesie. Gemiddeld scoort het Groninger Panel een 6,5 op sociale cohesie. In 2013 scoorde het Groninger Panel met een 6,7 vergelijkbaar.

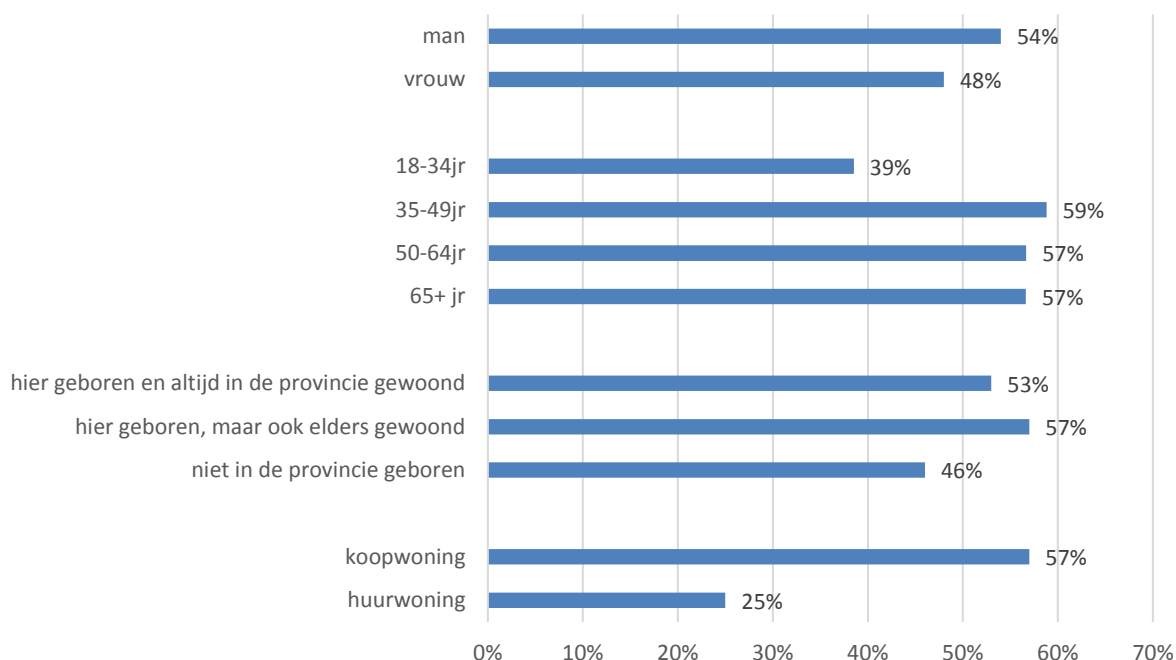
Door middel van deze schaalscore maken we een verdeling naar 'sterke', 'middelmatige', en 'minder sterke' sociale binding. De helft van de panelleden ervaart een sterke binding (figuur 2). Inwoners van het platteland ervaren duidelijk vaker een sterke sociale binding in de buurt dan stedelingen (63% versus 39%). Dit beeld komt overeen met landelijke onderzoeken, waaruit blijkt dat de sociale samenhang vooral op het platteland sterk is (o.a. Dorpenmonitor, SCP, 2013).

Figuur 2: Sociale cohesie in de buurt, schaalscore (%)

Verder blijkt dat sommige groepen de sociale binding sterker ervaren dan andere. Zo ervaren mensen die in de provincie geboren zijn een sterkere binding in de vorm van contacten en betrokkenheid dan mensen die elders zijn geboren. Ditzelfde geldt voor mensen met een koopwoning; zij voelen een sterkere binding dan mensen die een woning huren. Naar verhouding ervaren jongvolwassenen (18-34 jaar) een minder sterkere binding en ook vrouwen beoordelen de sociale binding in de buurt iets lager.

Figuur 3: Sociale cohesie in de buurt naar achtergrondkenmerken (% sterke binding)

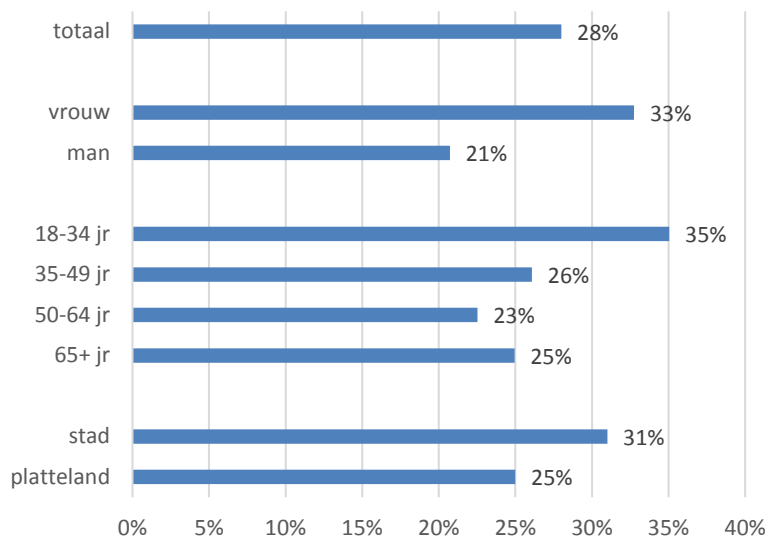

Drie op de tien Groningers voelt zich wel eens eenzaam

Een goede sociale samenhang zorgt voor gezelligheid en het gevoel ergens bij te horen. Het onderhouden van sociale contacten is echter niet voor iedereen even makkelijk. Aan de panelleden is gevraagd hoe vaak zij zich wel eens eenzaam voelen. Gemiddeld geven bijna 3 op de tien Groningers aan zich wel eens eenzaam te voelen (28%). Ongeveer 3% daarvan geeft aan dat ze dit regelmatig zijn en 1% zelfs vaak. In 2013 was het aandeel panelleden dat zich wel eens eenzaam voelde vergelijkbaar (31%). Dit totale percentage ligt ver onder het aantal Nederlandse volwassenen in het algemeen (bijna 40%) (RIVM, 2012).

Wat voor het Groninger Panel opvalt is dat stedelingen zich vaker eenzaam voelen dan inwoners van het platteland. Dit komt overeen met landelijk onderzoek van het SCP (Steenbekkers en Vermeij, 2013). Ook geslacht en leeftijd hebben invloed; vrouwen en jongvolwassenen voelen zich relatief vaker eenzaam.

Figuur 4: Mate van eenzaamheid naar achtergrondkenmerken (%)

Samenvattend

De meeste mensen voelen zich verbonden met de buurt waarin ze wonen: ze voelen zich veilig en thuis en hebben over het algemeen goede contacten met buren. Gemiddeld wordt een 6,5 gegeven voor de sociale cohesie in de woonbuurt.

Wat opvalt is dat de sociale verbondenheid tussen plattelanders duidelijk sterker is dan tussen stedelingen. Ook voelen plattelanders zich minder vaak eenzaam. Vooral op het platteland blijkt dat de sociale samenhang sterk is. Dit komt eveneens naar voren in de Dorpenmonitor van het SCP (2013). In deze Dorpenmonitor wordt verondersteld dat vooral op het platteland bewoners zich sneller zullen inzetten voor hun eigen dorp en hun directe woonomgeving. Hoe dit zit in Groningen valt te lezen in het feitensblad *'Groningers zetten zich in voor leefbaarheid in dorp of wijk'* (SPG, 2016).

Literatuur

Boelhouwer, J. (2013). Kwaliteit van leven: leefsituatie en geluk. In: R. Bijl et. Al. De sociale staat van Nederland 2013. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Vermeij, L. (2013). Ons kent ons, tot op zekere hoogte. In: A. Steenbekkers en L. Vermeij, De Dorpenmonitor. Ontwikkelingen in de leefsituatie van dorpsbewoners. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

CBS (2016). Veiligheidsmonitor 2015. Den Haag: Centraal Bureau voor de Statistiek.

Informatie

Femke de Haan
oktober 2016

Sociaal Planbureau Groningen
www.sociaalplanbureaugroningen.nl